

OKRESNÁ PROKURATÚRA DUNAJSKÁ STREDA
Nám. sv. Štefana 1, 929 21 Dunajská Streda 1

Číslo: 1 Pv 380/15/2201-24
EEČ: 2-16-166-2017

Dunajská Streda 26.05.2017

U Z N E S E N I E

Trestná vec: obv. **XXXXX**

Trestný čin: trestný čin: podvod podľa § 250 odsek 1, odsek 3 Trestného zákona číslo 140/1961 Zbierky zákonov v znení zákona číslo 613/2004 Zbierky zákonov

Rozhodol: prokurátor Okresnej prokuratúry Dunajská Streda

Podľa § 215 odsek 1 písmeno b Trestného poriadku **zastavujem** trestné stíhanie obvineného:

XXXXX

dátum narodenia: XXXXX
miesto narodenia: XXXXX
trvalé bydlisko: XXXXX XXXXX
väzba: nie

ktorý je trestne stíhaný pre trestný čin:

- trestný čin: podvod podľa § 250 odsek 1, odsek 3 Trestného zákona číslo 140/1961 Zbierky zákonov v znení zákona číslo 613/2004 Zbierky zákonov
štádium: dokonaný trestný čin
forma trestnej súčinnosti: jeden páchatel' vo veci

na tom skutkovom základe, že:

dňa 22. decembra 2004 v Dunajskej Strede v priestoroch Okresného stavebného bytového družstva v úmysle získať úver vo výške 300.000,- Sk, pod príslubom riadneho splácania a splatenia úveru uviedol do omylu XXXXX a vylákal zábezpeku úveru tým, že ju nechal podpísať ako výlučnú nájomníčku trojizbového družstevného bytu č. 51 v Dunajskej Strede, Nám. SNP č. 194, na 7. Poschodí, zmluvu o prevode členského práva k uvedenému bytu na XXXXX – veriteľa úveru, ako záruku na splatenie úveru, ktorý však po prevzatí použil pre seba a vôbec ho nesplácal, veriteľ si na základe zmluvy o úvere po lehote jeho splatnosti uplatnil svoje právo k uvedenému bytu, XXXXX sa musela z neho vysťahovať a takto jej spôsobil škodu vo výške najmenej 300.000,- Sk (t. j. 9.958,18,- Eur),

pretože je nepochybné, že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Odôvodnenie:

Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ v Dunajskej Strede, Odbor kriminálnej polície, pod sp. zn. ČVS: ORP-547/OEK-DS-2005 zo dňa 24. 11. 2005 bolo podľa § 160 ods. 1 Trestného poriadku č. 141/1961 zb. začaté trestné stíhanie vo veci prečinu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. a následne uznesením tej istej spisovej značky zo dňa 24.11.2005 bolo podľa § 163 ods. 1 Trestného poriadku č. 141/1961 Zb. vznesené obvinenie XXXXX za trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. na tom skutkovom základe, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

V predmetnej veci bolo v rámci vyšetrovania vykonané dokazovanie, ktoré pozostávalo najmä z výsluchu poškodeného XXXXX, výsluchu obvineného XXXXX, boli zabezpečené listinné dôkazy týkajúce sa predmetného skutku najmä zmluva o úvere, zmluva o prevode členských práv a povinností a pod.

Poškodená A. Bugárová vo svojom výsluchu dňa 21.12.2005 uviedla, že byt č. 51 v Dunajskej Strede na Nám. SNP 194/36 bol pridelený do jej výlučného užívania, pričom majiteľom bytu ostalo bytové družstvo v Dunajskej Strede. V roku 2004 ju bývalý manžel – obvinený vyhľadal spolu so synom Štefanom, pričom si od nej vypýtal pôvodné rozhodnutie bytového družstva o pridelení bytu, ktoré jej o pár dní vrátil. Dňa 22.12.2004 ju opätovne navštívil a požiadal ju, aby s ním išla do XXXXX v Dunajskej Strede, že chce zobrať pôžičku vo výške 300.000,- Sk, ktoré potrebuje na podnikanie, pričom po ceste jej vysvetlil, že pôžičku berie od pána Drobného, ktorý vystupuje za spol. XXXXX s. r. o., s ktorým sa stretli pred hotelom Bonbón v Dunajskej Strede. V banke si pán Drobný vybral peniaze vo výške 300.000,- Sk, ktoré im dal prepočítať a ktoré následne schovala do tašky a odovzdala manželovi pred bankou. Po ceste do banky jej ešte manžel uviedol, že ako zábezpeku na pôžičku mieni založiť spomenutý byt a preto pôjdu aj na bytové družstvo, pričom ju ubezpečil, že pôžičku bude riadne splácať. Po prepočítaní peňazí podpísali zmluvu o úvere, ktorú si riadne prečítala a dobrovoľne ju podpísala, pričom uviedla, že obsah zmluvy jej nebol celkom zrejмый. Následne išli všetci traja na bytové družstvo, kde ona ako prevodkyňa podpísala s p. Drobným zmluvu o prevode práv a povinností na spomínaný byt. Zmluvu podpísala napriek tomu, že bolo pracovníčkou bytového družstva upozornená slovami: „Alžbetka dávajte si pozor, lebo môžete prísť o byt, nepodpíšete to.“ Poškodená jej nato odvetila, že manžel dostal 300.000,- Sk a byt má oveľa vyššiu hodnotu. Bývalý manžel uviedol, že pôžičku do 3 mesiacov splatí. Následne teda zmluvu podpísala. V marci 2005 ku nej prišiel obvinený s tým, že jej oznámil, že nakoľko úver neplatí, majú 24 hodín nato aby sa z bytu odsťahovali, lebo ten už patrí p. Drobnému.

Poškodená v rámci výsluchu zo dňa 03.08.2015 vypovedala obdobne ako pri výsluchu v roku 2005, pričom však dodala, že ju vyhľadal obvinený spolu so synom Štefanom pričom jej uviedli, že potrebujú pôžičku, avšak nevedela uviesť, ktorí z nich rozprával, ak si dobre pamätá používali množné číslo. Po podpise zmlúv a prevzatí peňazí ju obvinený uistil, že peniaze budú splatené, pričom nevedela uviesť, či jej obvinený hovoril, že úver bude splácať on alebo syn XXXXX.

Svedok XXXXX uviedla, že bola zamestnaná ako referentka Okresného

stavebného bytového družstva, Kúpeľná 33, Dunajská Streda, pričom jej náplňou práce bolo okrem iného aj prevod členských práv a povinností družstevných bytov. Dňa 22.12.2004 sa ku nej dostavili XXXXX, jej bývalý manžel XXXXX a pán XXXXX, pričom A. Bugárová ju poprosila o vystavenie zmluvy o prevode práv a povinností spojených s členstvom v družstevnom byte č. 51 na Nám. SNP 194/36, Dunajská Streda, ktorý mala v nájme, a ktorý mal byť prevedený na pána Drobného. Pred podpisom zmluvy jej riadne vysvetlila, že ak prevedie svoje členské práva a povinnosti na pána Drobného, žiadne dispozičné právo s bytom jej neostane. Okrem zmluvy o prevode členských práv a povinností bola spísaná aj nájomná zmluva z pánom Drobným, s tým, že A. Bugárová môže v byte zatiaľ ostať bývať. Ona jej výslovne vysvetlila, že ak to raz podpíše, naspäť sa to už nedá prepísať, iba ak by chcel pán Drobný. Na A. Bugárovú počas toho ako boli u nej nikto nevyvíjal nátlak, pričom v kancelárii bol aj XXXXX a pán Drobný, všetko dobrovoľne podpísala.

Svedok XXXXX vo svojom výsluchu uviedol, že je konateľom spol. XXXXX, s. r. o., ktorá spoločnosť sa zaoberá poskytovaním úverov z vlastných zdrojov, pričom dávali inzerciu do rôznych novín. Na jednu inzerciu sa ozval aj XXXXX, ktorý uviedol, že potrebuje úver vo výške 300.000,- Sk, že ho vráti do troch mesiacov a že ako zábezpeku poskytne byt v Dunajskej Strede, ktorý bol následne ohliadnutý. Dňa 22.12.2004 sa stretol s manželmi Bugárovcami, pričom mu neuviedli, že sú rozvedení a následne spolu išli na bytové družstvo, kde pani Bugárová prepísala prevod členských práv a povinností na neho. Po podpísaní zmluvy išli do XXXXX vybrať peniaze a k notárovi, kde v banke vybral z účtu 300.000,- Sk a odovzdal Bugárovým, ktorý hneď v banke zaplatili prvú splátku. Peniaze prebrala od neho A. Bugárová. Nakoľko si dlžníci neplnili svoje záväzky, uplatnil si nárok podľa zmluvy, pričom viackrát vyzýval dlžníkov, aby peniaze vrátili.

Obvinený Š. XXXXX vo svojom výsluchu uviedol, že poškodenú do omylu neuviedol, nenútil ju nič podpísať, vedela o tom, že pôžičku vo výške 300.000,- Sk potreboval ich syn XXXXX, ktorý prisľúbil, že bude pôžičku splácať a vedela o tom, že predmetný byt bude ako záruka, pričom zároveň bola pri tom, keď bola uvedená suma odovzdaná synovi Štefanovi. Ďalej uviedol, že koncom roka ho oslovil syn XXXXX, že potrebuje pôžičku 300.000,- Sk a že potrebuje byt ako záruku, pričom poškodená o uvedených skutočnostiach vedela. Na stavebné družstvo išli spolu s poškodenou A. Bugárovou, kde poškodená dobrovoľne podpísala všetky doklady a následne prevzali hotovosť vo výške 300.000,- Sk, ktorú odovzdali synovi Štefanovi.

Z rozsudku Okresného súdu v Dunajskej Strede č. k. 5C 58/99-15 zo dňa 20.04.1999 vyplýva, že bol zrušený spoločný nájom k družstevnému bytu v Dunajskej Strede, Nám. SNP č. 1964, byt č. 51, pričom výlučnou nájomníčkou a členkou družstva sa stala XXXXX.

V zmluve o úvere uzavretej dňa 22.12.2004 medzi veriteľom spol. XXXXX, s. r. o., v zast. XXXXX sú ako dlžníci uvedený obaja manželia, t. j. XXXXX a XXXXX, ktorej predmetom zmluvy je poskytnutie úveru vo výške 300.000,- Sk dlžníkovi, ktorý je spolu s navýšením splatný dňa 22.03.2005, pričom

dlžník ako záruku na splatenie úveru sa zaväzuje previesť členské práva k družstevnému bytu v Dunajskej Strede na ul. Nám. SNP č. 194, byt č. 51. Zároveň

je v zmluve uvedené, že ak dlžník poruší povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy, najmä ak poruší platobné podmienky, konateľ nie je povinný spätne previesť na dlžníka členské práva k uvedenému bytu. Uvedená zmluva je podpísaná oboma dlžníkmi, t. j. obvineným aj poškodenou.

Zo zmluvy o prevode členských práv a povinností zo dňa 22.12.2004 vyplýva, že XXXXX ako prevodca prevádza na nadobúdateľa XXXXX členské práva a povinnosti k družstevnému bytu č. 51 na adrese Dunajská Streda nám. SNP č. 194/36.

Z výpisu účtu spol. XXXXX s. r. o. vyplýva, že dňa 22.12.2004 bol uskutočnený vklad na tento účet vo výške 15.000,- Sk (ktorý vklad podľa vyjadrenia XXXXX bola prvá splátka manželov Bugárovcov za úver).

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por., orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 250 ods. 3 Tr. zák. č. 140/1961 zb., Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 väčšiu škodu.

V uvedenom trestnom čine (ako aj v rámci každého iného trestného činu) sa vyžaduje, aby boli obligatórne naplnené všetky znaky skutkovej podstaty tohto trestného činu, t. j. objekt, objektívna stránka, subjekt, subjektívna stránka. V prípade, že čo i len jeden z týchto znakov nebude naplnený, nepôjde o trestný čin.

Objektom tohto trestného činu je cudzí majetok, bez ohľadu na druh a formu vlastníctva.

Objektívna stránka spočíva v konaní, ktorým páchatel seba alebo iného obohatí a to tak, že uvedie iného do omylu alebo využije niečí omyl, čím spôsobí škodu na cudzom majetku. Uvedením do omylu je konanie, ktorým páchatel predstiera okolnosti, ktoré nie sú v súlade so skutočným stavom veci. Môže ísť o konanie, opomenutie aj konkludentné konanie.

Trestný čin podvodu má dve strany, ktoré sú spojené v jeden celok a vzájomne sa ovplyvňujú. Prvou je strana páchatela, t. j. toho, ktorý klame a uvedie inému nepravdivé skutočnosti, resp. pravdivé skutočnosti zamlčí. Na druhej strane je strana klamaného (klamaná osoba nemusí byť zároveň poškodenou osobou) ktorému sú uvádzané tieto nepravdivé okolnosti a ktorý nevie, že tieto uvádzané okolnosti nie sú v súlade so skutočnosťou.

Na základe uvedeného je zrejmé, že v prípade podvodných trestných činov je z hľadiska objektívnej stránky nevyhnutné okrem iného skúmať najmä spomenuté „uvedenie do omylu“. Zároveň platí, že samotné uvádzanie nepravdivých skutočností nemožno bez ďalšieho považovať za „uvedenie do omylu“ v zmysle skutkovej podstaty trestného činu podvodu.

V každom jednotlivom prípade je potrebné dôkladne zisťovať, či páchatelom uvedené nepravdivé skutočnosti boli resp. mohli byť objektívne spôsobilé poškodeného resp. inú osobu oklamať, alebo na druhej strane, či k oklamaniu poškodeného došlo v dôsledku toho, že tento celkom zanedbal svoju povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 415 Občianskeho zákonníka (t. j. všeobecnú prevenčnú povinnosť), prípadne inú povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy či pracovného zaradenia, a teda konal bez dodržania obvyklej miery opatrnosti. V prípade, že bude platiť druhá alternatíva, t. j. konanie poškodeného bez dodržania potrebnej miery opatrnosti možno vysloviť záver, že k prípadnej škode na jeho majetku došlo výhradne v príčinnej súvislosti s porušením povinnosti na strane poškodeného (porušenie obvyklej miery opatrnosti), nakoľko v prípade, ak by ju poškodený bol dodržal, jeho oklamanie by bolo vylúčené. V takomto prípade by zo strany páchatela teda išlo o konanie nespôsobilé uviesť niekoho do omylu a spôsobilým sa stalo len a výlučne vďaka zjavnému porušeniu obvyklej miery opatrnosti zo strany poškodeného).

Povinnosť dodržiavať obvyklú mieru opatrnosti má každý (teda aj klamaný, či poškodený ak ide o rozdielne osoby) a táto povinnosť vyplýva z § 415 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého si každý musí počínať tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí. Ide teda o všeobecnú preven-

čnú povinnosť (povinnosť konať tak aby sa škodám predchádzalo) a ak si niekto túto povinnosť nesplní, koná protiprávne a preto aj zodpovedá za škodu, ktorá vznikla v príčinnej súvislosti s týmto protiprávnym konaním.

Za situácie, keď poškodený sám svojou zjavnou neopatrnosťou, ktorej sa mohol ľahko vyvarovať, pristúpil k neistej finančnej dispozícii a vynaložil finančné prostriedky, potom sa s dôsledkami tejto neistoty musí vysporiadať taktiež sám a to za použitia prostriedkov súkromného práva. Z hľadiska princípov, na ktorých je založený demokratický štát je neprijateľné, aby trestným postihom jedného účastníka súkromnoprávneho vzťahu bola nahradzovaná nevyhnutná miera opatrnosti druhého účastníka pri ochrane vlastných práv a majetkových záujmov. Trestným postihom nie je možné nahrádzať inštitúty iných právnych odvetví, ktoré sú určené na ochranu majetkových práv a záujmov. (Uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 11 Tdo 1121/2012, zo dňa 14.3.2013).

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti najmä na dôkazy zabezpečené v priebehu prípravného konania mám zato, že v danom prípade nie je naplnená objektívna stránka trestného činu podvodu v zmysle § 250 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. č. 140/1961 Zb., najmä čo sa týka znaku *uvedie iného do omylu* z dôvodov uvedených nižšie.

V danom prípade je nepochybné, že predmetný úver si zobrali od veriteľa - spol. XXXXX, s. r. o. ako obvinený tak aj poškodená spoločne, ako spoludlžníci. Za takéhoto stavu teda aj samotná poškodená ako dlžníčka zodpovedala za riadne a včasné splatenie predmetného dlhu, čo vyplýva z predmetnej zmluvy a bola nevyhnutne nútená znášať dôsledky, v prípade nesplatenia úveru. Zmluvu o úvere si poškodená prečítala a na znak súhlasu podpísala. Skutočnosť, či sa obvinený s poškodenou dohodli, že úver bude splácať výlučne obvinený (resp. len na základe

tohto tvrdenia obvineného došlo k zobratiu úveru) je z pohľadu zmluvy a prípadných následkov v prípade neplatenia irelevantná, keďže úver brala aj poškodená ako spoludlžníčka, ktorá bola povinná v zmysle zmluvy taktiež plniť.

Zároveň dodávam, že poškodená dobrovoľne a v čase, kedy už nebola manželkou obvineného pristúpila k neistej dispozícii so svojím majetkom a len na základe ústneho prísľubu obvineného, že úver splatí do troch mesiacov previedla svoj členský podiel k družstevnému bytu na veriteľa (a podpísala zmluvu o úvere ako spoludlžníčka). Takéto konanie možno považovať za rozporné s ust. § 415 Občianskeho zákonníka. Poškodená dobrovoľne a bez akéhokoľvek nátlaku podpísala predmetnú zmluvu o prevode členských práv a povinností k družstevnému bytu na veriteľa úveru, pričom bola osobitne pracovníčkou družstva pri spisovaní uvedenej zmluvy poučená, že môže takto prísť o predmetný byt.

Z uvedeného konania poškodenej je zrejmé, že poškodená už od počiatku rezignovala na akúkoľvek ochranu a obozretnosť pri nakladaní so svojím majetkom, čím konala v rozpore s § 415 Občianskeho zákonníka.

V prípade ak poškodená argumentuje tým, že obsahu zmluvy o úvere nerozumela dostatočne, opakovane poukazujem na ust. § 415 Občianskeho zákonníka a na všeobecnú prevenčnú povinnosť, pričom poškodenú nik nenútil

predmetnú zmluvu podpísať a nič jej nebránilo v tom, aby v prípade ak tejto nerozumela dostatočne, ju nepodpísala resp. aby si ju nezobrala na prekonzultovanie s inou osobou.

Vo všeobecnosti platí, že vykonanie každej majetkovej dispozície je v živote spojené s určitou mierou nevyhnutného nebezpečenstva a rizika t.j. určitá miera bežného nebezpečenstva je pri vykonávaní majetkových dispozícií spoločnosťou akceptovaná a predvídateľná. Práve predpoklad, či prezumpcia takéhoto rizika a nebezpečenstva viedla štát (zákonodarcu) k prijatiu zákonných prevenčných povinností, ktoré majú za cieľ takéto bežné riziko a nebezpečenstvo eliminovať. Pri existencii a zavedení takýchto prevenčných povinností štát ako osoba oprávnená a povinná vyvodzovať trestnú zodpovednosť a ukladať tresty za spáchané trestné činy je oprávnený požadovať od fyzických a právnických osôb, aby pri vykonávaní majetkových dispozícií zachovávali určitú bežnú a nevyhnutnú mieru opatrnosti. V uvedenom prípade je však jednoznačné, že sa tak zo strany poškodenej nestalo napriek tomu, že dostupnými prostriedkami mohla omylu zabrániť.

Za stavu, keď poškodený nedodrží potrebnú mieru opatrnosti, ktorej vynaloženie je v jeho silách a možnostiach, niet dôvodu, aby štát vstupoval do príslušného súkromno-právneho vzťahu a prostriedkami trestného práva chránil majetkové záujmy poškodeného, ktorý o ne v čase majetkovej dispozície sám nedbal alebo nedbal dostatočne.

Z uvedených skutočností vyplýva, že poškodená len na základe tvrdenia obvineného, že úver splatí do troch mesiacov, uvedenú zmluvu o úvere dobrovoľne podpísala (ako spoludlžníčka), podpísala aj prevod členských práv a povinností k bytu, hoci bola výslovne upozornená odbornou pracovníčkou družstva a nakoľko úver nebol splácaný (obvineným no ani samotnou poškodenou), bola nútená z bytu

sa odsťahovať.

Zavinenie poškodenej je v tomto prípade tak veľké (alebo povedané inak, nedodržanie obvyklej miery opatrnosti na strane poškodenej je tak zásadné), že vylučuje naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu podvodu a to konkrétne znakov „vedenie do omylu“, či „vyžitie omylu“.

Vyhodnotením doposiaľ zadovážených dôkazov a rozhodných vyššie uvedených skutočností, je potrebné rezultovať, že zistený skutkový stav dovoľuje bez dôvodných pochybností prijať v otázke naplnenia znakov skutkovej podstaty stíhaného trestného činu negatívny záver, preto bolo potrebné rozhodnúť tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia a trestné stíhanie zastaviť.

Podľa ustanovenia § 215 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak nie je tento skutok trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

S poukazom na tieto vyššie uvedené skutočnosti som preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia a preto som trestné stíhanie zastavil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať u prokurátora okresnej prokuratúry do troch dní od oznámenia uznesenia. Sťažnosť má odkladný účinok. (§ 185 a nasl. Trestného poriadku)

Mgr. Marián Jančár
prokurátor okresnej prokuratúry

Mgr. Marián Jančár
prokurátor